

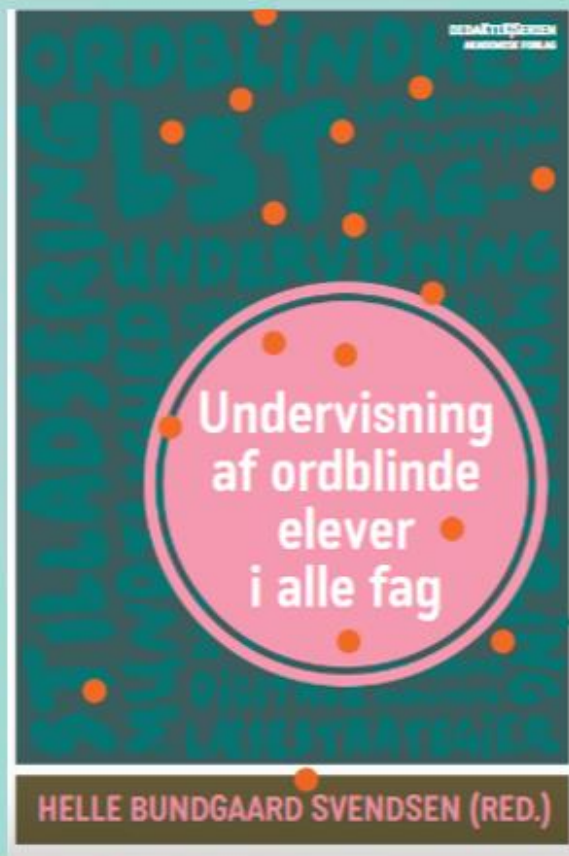
Undervisning af unge ordblinde – med LST

Forløb særligt tilrettelagt for elever med ordblindhed

Læreruddannelsen og HF i Nørre Nissum, VIA University College

Elise Dahl Krogh, lektor, dansk og koordinator for mentorordning

Anja Bols Slåttvik, lektor, engelsk og ordblindekoordinator

Undervisning af ordblinde elever i alle fag Helle Bundgaard Svendsen (red.)

Denne bog giver inspiration til, hvordan du kan undervise i et hvilket som helst fag i skolen, så ordblinde elever kan deltage ligeværdigt. Til gavn for alle elever i klassen.

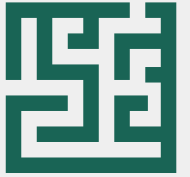
Didaktikserien
Akademisk Forlag

Oplægget er baseret på

- Kapitel 7: *At have en stemme i klassen – fagligt og socialt*
- Kapitel 8: *Det er godt at skrive langsomt*

Stifinderen!

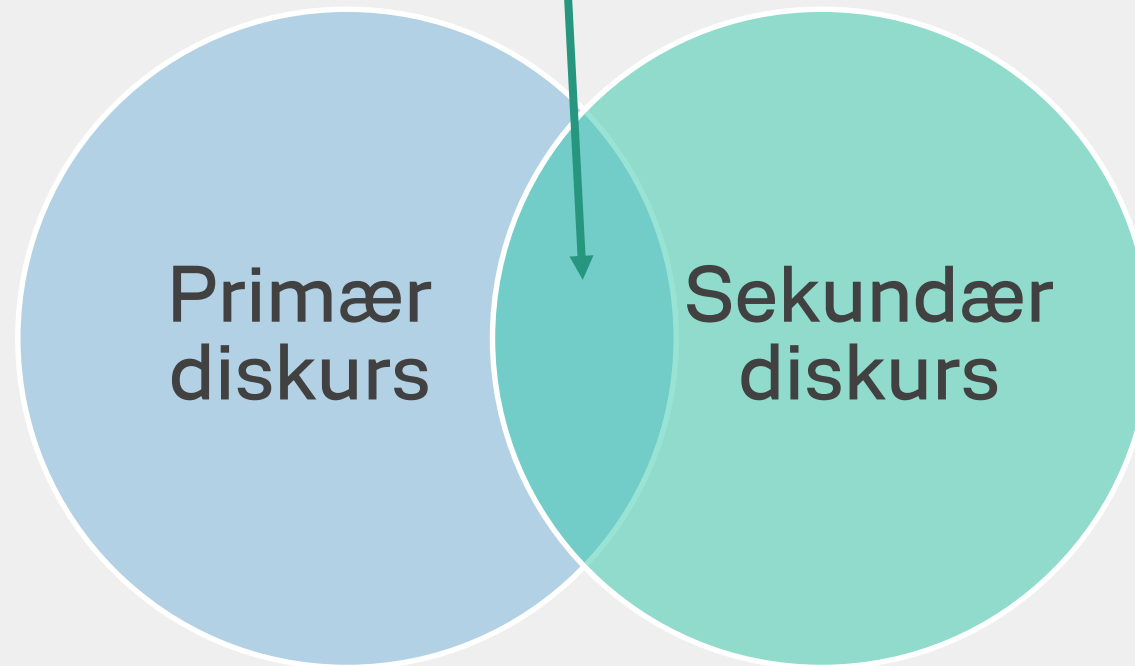
- **Mundtlighed – en stemme i klassen**
  - Primær og sekundær diskurs
  - Eksempel fra praksis i dansk
  - Sprogtilegnelse
  - Eksempel fra praksis i engelsk
- **Skriftlighed – den gode langsommelighed**
  - Australsk genrepædagogik og *enquiry based* tilgang
  - Eksempel fra dansk
  - Top og bund i en tekst
  - Eksempel fra engelsk

Mundtlighed – en stemme i klassen

Primær og sekundær diskurs

Målet er at give hver elev en **tryk faglig stemme** i klassen

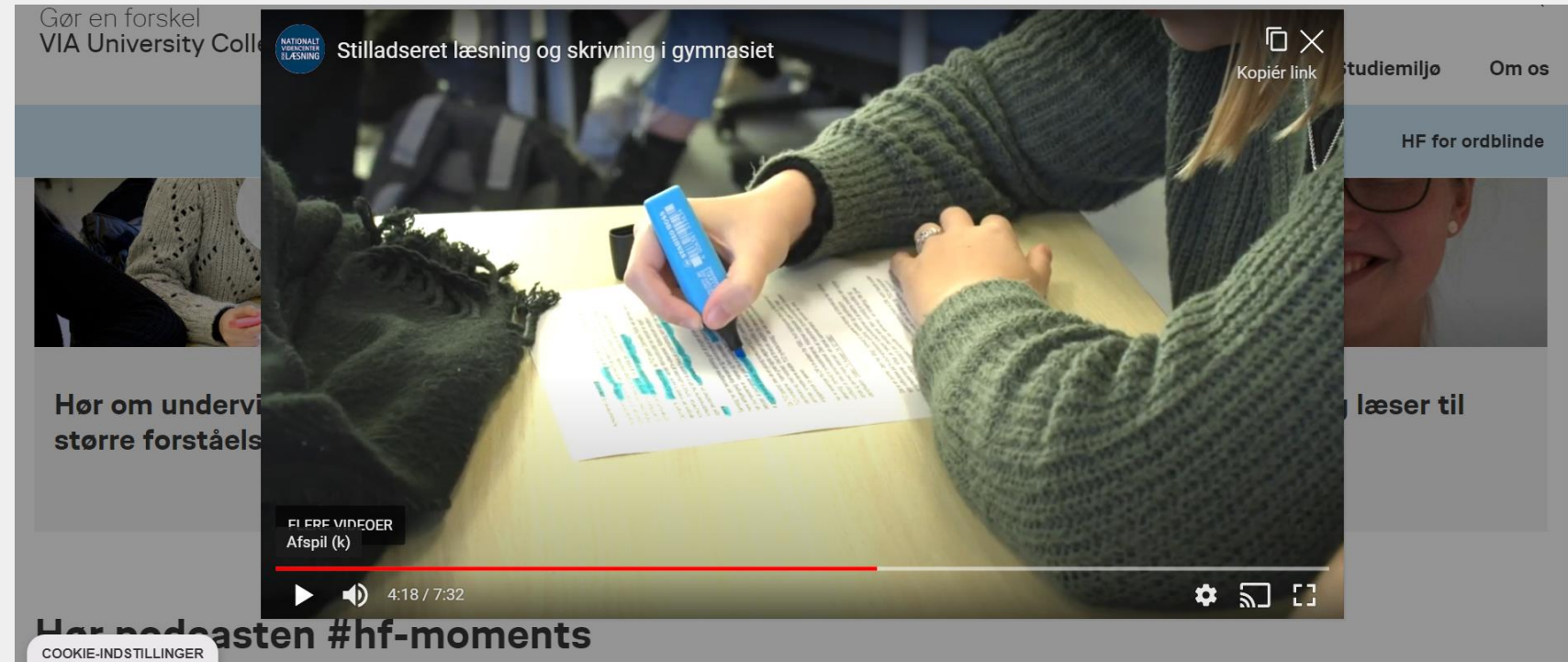

Stilladseret læsning og skrivning i gymnasiet

<https://hf.viadk/uddannelsens-opbygning/hf-for-ordblinde>

” ... du falder hen fra starten og tænker det vigtige ligger i slutningen .. Hvor det vigtige ligeså godt kan ligge i starten. Så derfor er det godt, når man nedbryder teksterne (sammen)

Mette-Marie 3.o

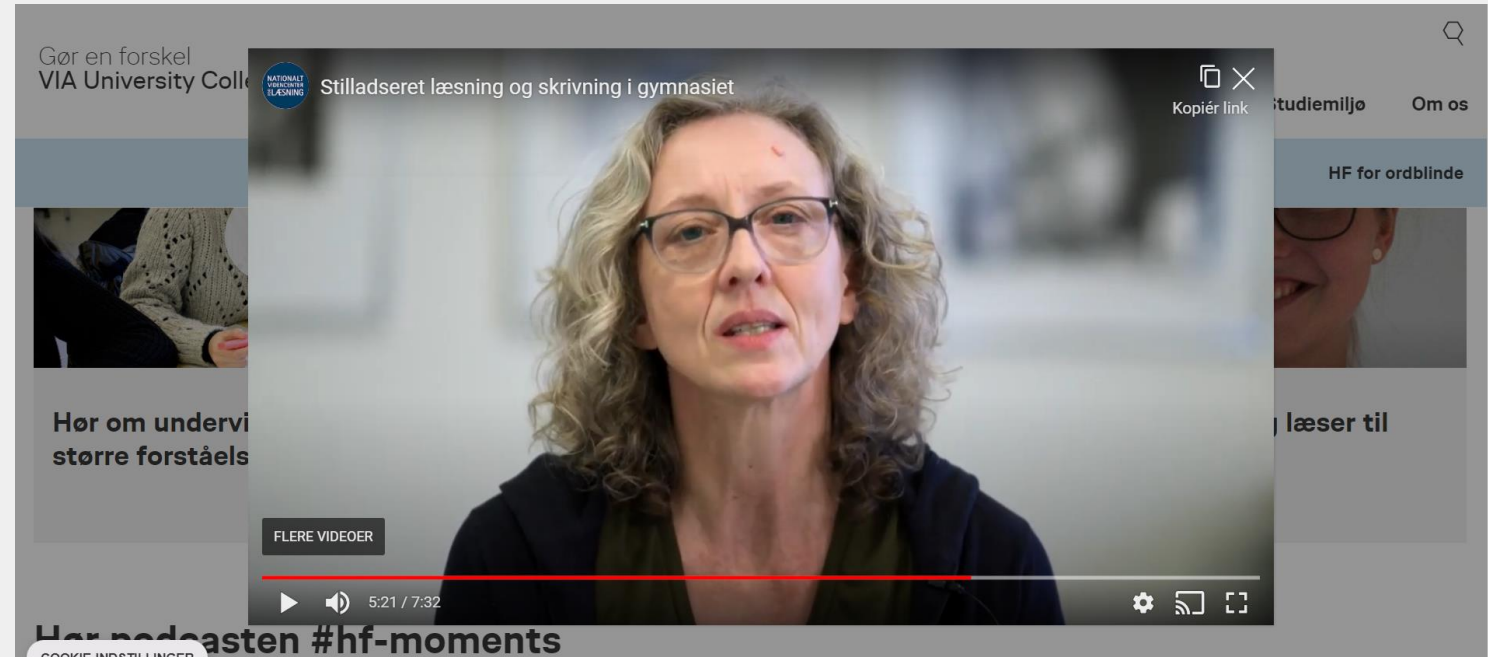

The screenshot shows a video player interface. The video content displays a person's hands using a blue highlighter to mark text on a document. The video player includes a progress bar at the bottom showing 4:18 / 7:32, a play button, a volume icon, and a settings icon. The video title is "Stilladseret læsning og skrivning i gymnasiet". The player also features a "Kopier link" button and a "COOKIE-INDSTILLINGER" button. The background of the player shows a website layout with navigation links like "studiemiljø" and "Om os", and a search bar with the text "HF for ordblinde".

Detaljeret læsning – identificere bestemte ord og begreber

1. ... pakke ordene ud i hverdagssprog
2. ... bruge synonyme udtryk
3. ... udpege i tekst og sige: det er dét, I streger under

Afmystificering

... det er særligt godt at man ligesom lægger mærke til fagordene, for dem springer man tit over fordi det bliver nyt og mystisk. Det bliver sådan lidt afmystificeret på en måde.

Emma 3.o

Gør en forskel
VIA University College

NATIONALT
STILADSERET
LÆSNING

Stiladseret læsning og skrivning i gymnasiet

Kopier link

studiemiljø Om os

HF for ordblinde

Hør om undervisning og større forståelse

læser til

FLERE VIDEOER

3:01

6:02 / 7:32

Hør podcasten #hf-moments

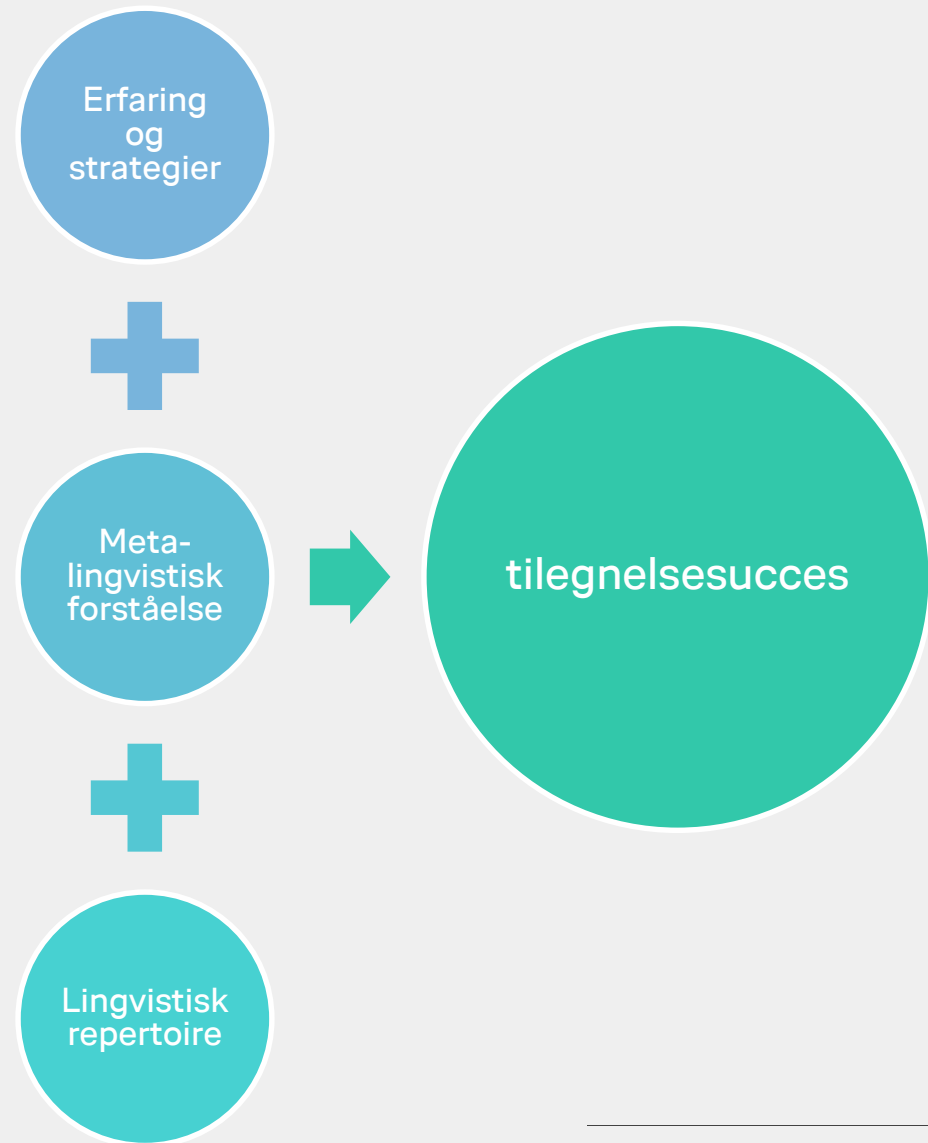
COOKIE-INDSTILLINGER

Et eksempel fra dansk: kortprosa og jeg fortæller

- Tænk på en person fra da du var 5 – 6 år
- Tænk på et rart sted, hvor du var sammen med personen
- Sans person, sted og situation
- Tænk på en situation med personen der var god, sjov eller særlig
- Skriv erindrungen i første person – jeg fortæller. Brug nutid. Start med et sanseindtryk.

- Læs eller fortæl for en partner
- Læs eller fortæl for en større gruppe, udvælg én fortælling
- Læs eller fortæl for klassen – Lærerfokus: højt optag på sanseindtryk, fortæller og nutid
- Gentag processen og lav nu også en falsk historie

Sprogtilegnelse

- Faglig og social identitet
Hvem er jeg på engelsk?
- Vigtigt ikke at 'blive sat af toget' i tilegnelsen af nyt ordforråd
- Lærerefokus: hvordan kan LST hjælpe med fastholdelse af ordforråd?

Litteratur med LST og syntetisk stemme

At læse digte!

- Læs hele digtet – eksperimenter med læsehastighed
- Læs en strofe ad gangen – reflekter over første og sidste ord i hver
- Læs igen – tænk over indhold og parafraser en strofe ad gangen med sidemakkeren
- Læs et ord eller en linje ad gangen – sig ordene højt/ krydstjek udtale og intonation med fx ordbog el. lignende
- Øv dig i at læse med indlevelse i forhold til indhold
- KlASSESamtale på engelsk om udvalgte ord – med støtte i dansk

Skriftlighed - den gode langsommelighed

Skrivningens tre roller

Rijlaarsdam, 2008

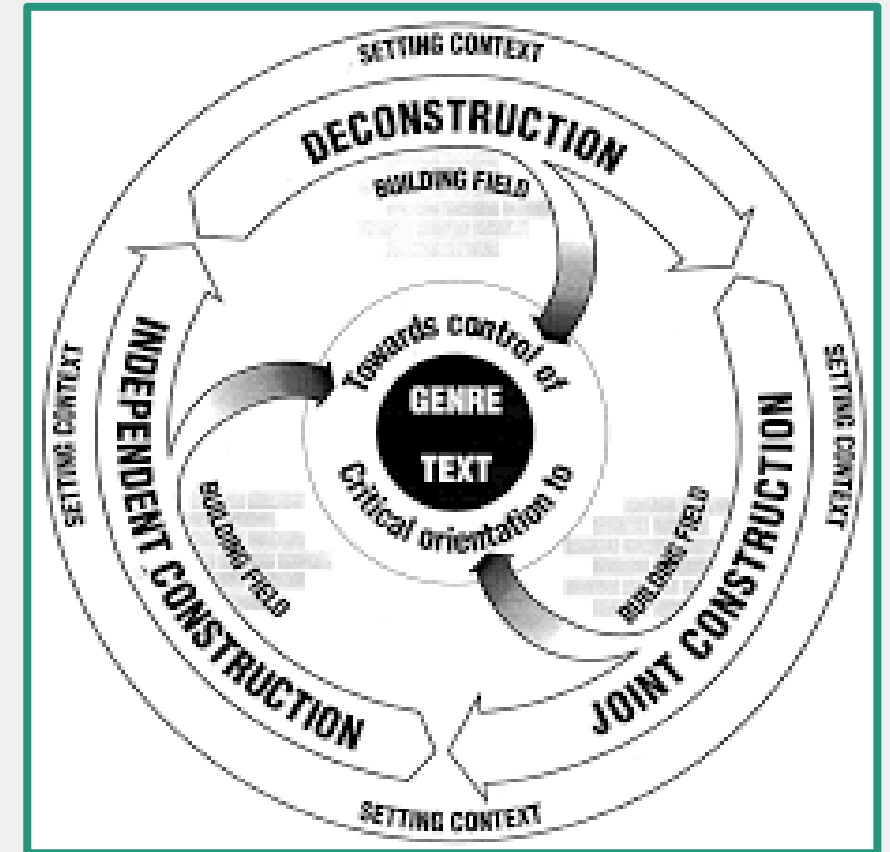
Australsk genrepædagogik

Opbygning af viden

Fælles dekonstruktion

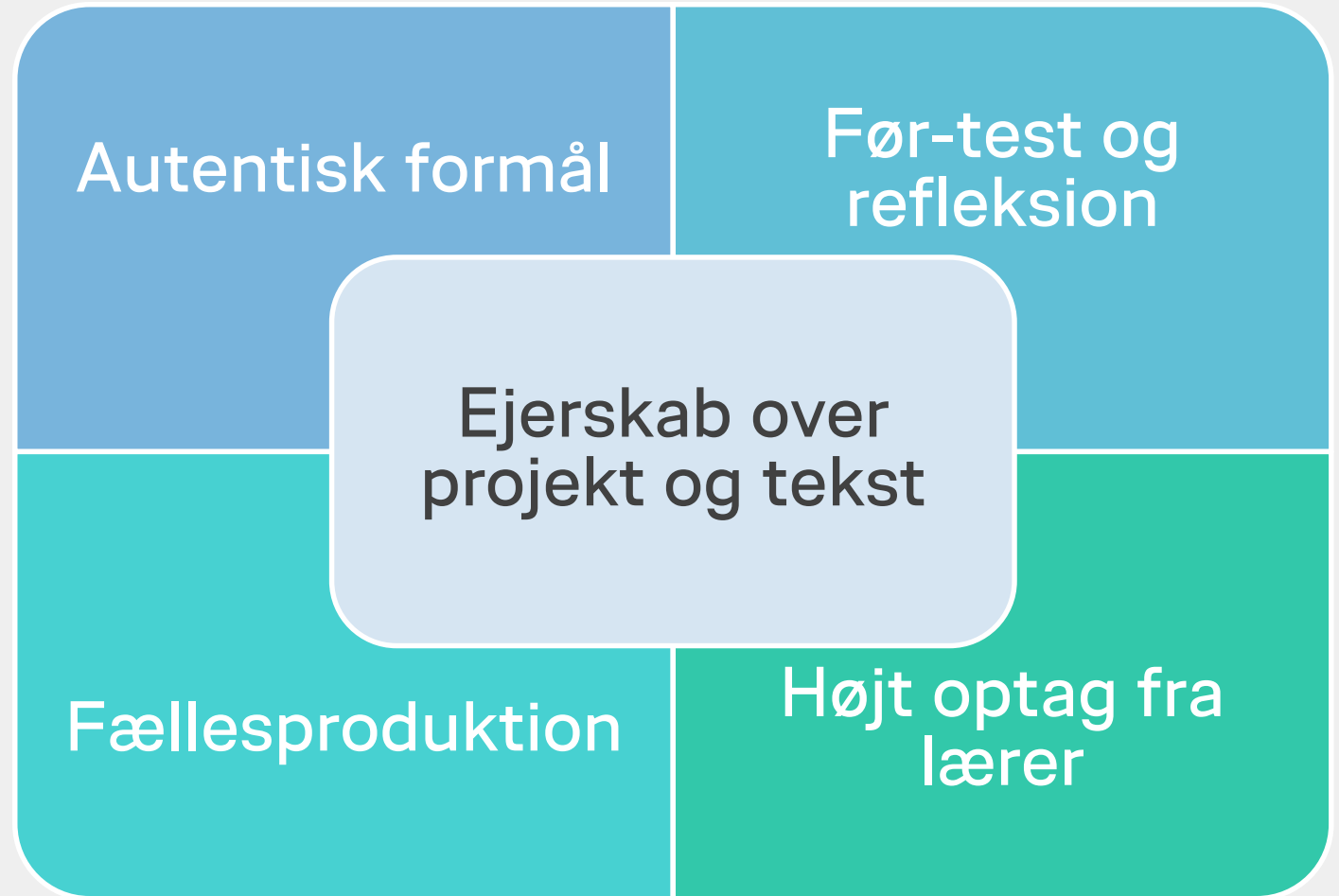
Fælles konstruktion

Selvstændig konstruktion

Enquiry-based – en undersøgende tilgang

Fire principper

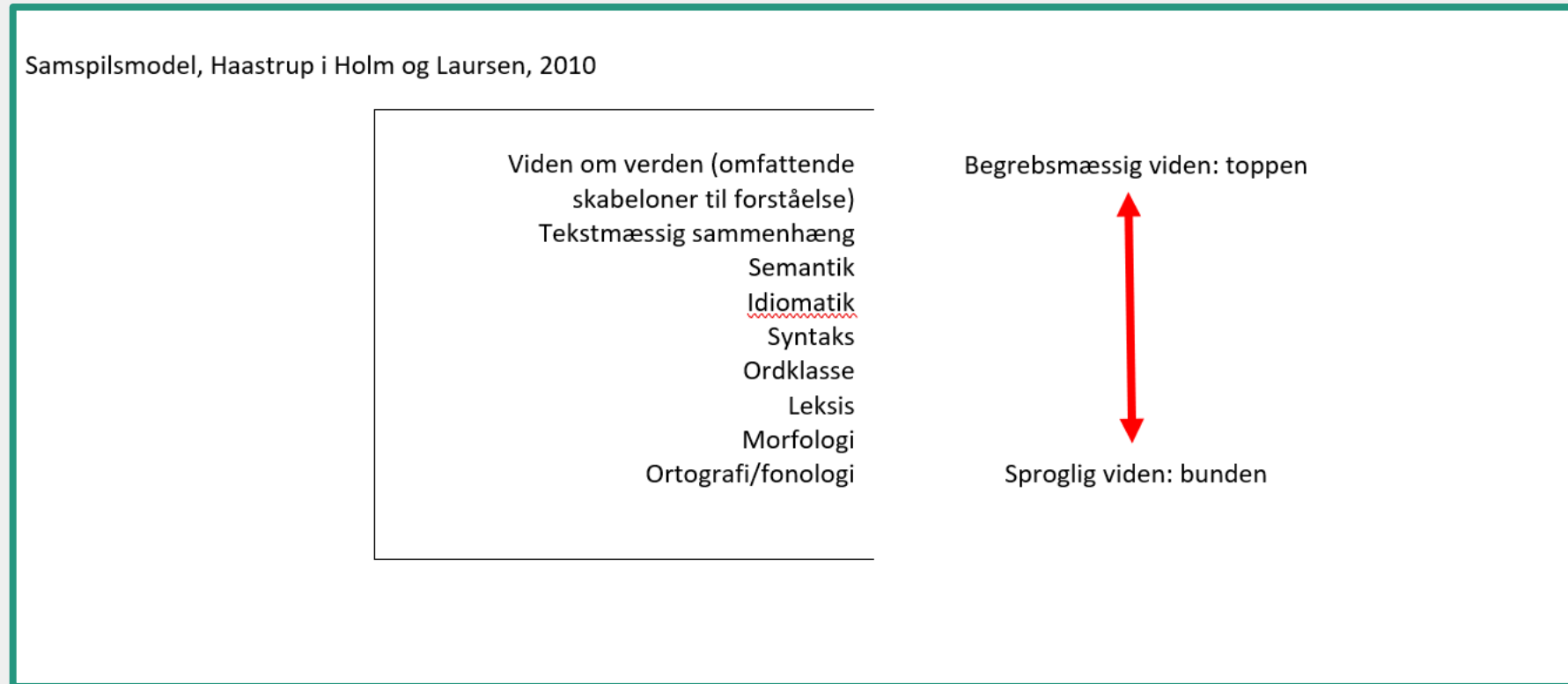
Fra tekstproduktion til kommunikation

Det er nemmere for mig at se et ord og sige dets lyd (læse), end det er for mig at høre et ord (typisk i hovedet som det ord, jeg vil skrive) og der efter se et billede af det (stave).

Jakob B. Svendsen i kapitel 2

Top og bund er hinandens forudsætninger

Write a summary

- What is the title of the text?
- Who is the writer?
- What kind of text is it? What genre?
- Where is it published (if you know)?
- When was it published (if you know)?
- Who is/ are in the text?
- Where does it take place?
- When does it take place?
- What goes on – or what is the theme?

Ex:

Summary of **The Toilet** by **Gcina Mhlope**.

'The Toilet' is a **short story** written by Gcina Mhlope. The protagonist is **Mholo** who is a black girl who lives with **her sister** in **Orange Grove in Johannesburg, South Africa**. The **sister is called Irene** by her **employers** who are a **white family**.

Mholo has finished her education and gets a job at a factory. Every day when she waits for the bus to go to work, she visits a public toilet in the park to get out of the cold.

The diagram includes the following annotations:

- A blue box labeled "The title of the text" points to "The Toilet".
- A red box labeled "The writer/ author" points to "Gcina Mhlope".
- A green box labeled "The genre" points to "short story".
- A purple box labeled "Where it takes place" points to "Orange Grove in Johannesburg, South Africa".
- A yellow box labeled "The characters/ people in the text" points to "Mholo", "her sister", and "Irene".

Spørgsmål?

Tak for jeres
opmærksomhed

